

skem. Katoliško organizirani študenti, ki jih je 16.000, imajo večino po vseh španskih vseučiliščih, kar sedanjim vlastodržcem nikakor ni po godu. Početkom in ob koncu zborovanja je mladina s plamtečim navdušenjem zapela credo (verujem v Boga). Liberalcem, socialistom in komunistom je ta veličastna katoliška manifestacija bila trn v peti. Čakali so ob izhodu iz zborovalne dvorane, da napadejo katoliške omladinke. Ko so ti hoteli takoj obračunati s svojimi nasprotniki, je predsednik zbora zaklical: »Niti eden korak naprej, da napravimo zmedo in nered komurkoli, pa tudi niti eden korak nazaj, kadar nas hočejo drugi napasti!« Ko so socialisti in komunisti videli odločnost katoliške mladine, so se takoj razpršili na vse kraje. Katoliška mladina v Španiji je mladini v drugih državah sijajen zgled za to, da se tudi v neugodnih razmerah morejo doseči lepi uspehi katoliške mladinske vzgoje in prosvete. Volje je treba!

*

St. Ilj v Slov. goricah. V St. Ilju je zmiraj kaj novega. Seveda vsega ne obešamo na veliki zvon, čeravno bi bilo včasih to potrebno, da tudi drugod zvedo, kako je v naši obmejni trdnjavi slovenstva in jugoslovanstva. Zlasti moramo zaznamovati velik napredek na glasbenem polju, odkar je prišel k nam g. organist, naš Gustl Rakuša. Na praznik dne 25. marca in v nedeljo dne 26. marca so nas cerkveni pevci prijetno presenetili s krasno uspešno prireditvijo. Prvič se je na našem odru v Slovenskem domu igrala opera »Darinka«. Kot gostje pa so nastopili cerkveni pevci iz Šmarje ob Pesnici pod vodstvom agilnega g. organista Janka Rakuša z opereto: »Srce in denar«. Mirno lahko rečemo, da je bila ta prireditev za St. Ilj velik dogodek, praznik slovenske pesmi. Le čudimo se, kako se morejo znajti ljudje, ki so nam hoteli to prepričati. Občinstvo je obakrat do zadnjega kotička napolnilo Slovenski dom. Častno so bile zastopane tudi sosednje župnije. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker ni bilo več prostora. Cela prireditev je bila v čast vsem, režiserju, pev-

vođji in pevcem. Tudi razvajeni poslušalec je moral občudovati krasne glasove in siguren nastop igralcev. Vsi igralci brez izjeme so odlično rešili svoje nelahke vloge. Isto lahko trdimo tudi o šmarjeških igralcih. Le tako naprej, da nas zopet razveselite z lepo slovensko pesmijo! Tudi cerkveno godbo bomo imeli. 14 fantov se že marljivo vadi pod vodstvom g. organista. Ob Veliki noči bodo prvič nastopili. Torej vidite, da je St. Ilj še vedno na prvem mestu, kar se tiče napredka in splošne izobrazbe.

Fram. Na praznik Marijinega oznanjenja je Marijina družba v Framu vprizorila lepo igro »Ljubezen Marijinega otroka«. Dekleta so dobro igrala in občinstvo, ki je cerkveno dvorano napolnilo, se je zadovoljno razšlo z željo, da bi mladina še večkrat priredila kaj podobnega.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo 9. aprila bo v Društvenem domu pri Sv. Benediktu »Slehornik« dajal račun o svojem življenju in delovanju. Benediktani in sosedje, ne zamudite te prilike in si ga pridite golovo ogledat. Začetek ob treh popoldne.

Središče ob Dravi. »Slehornik« bomo lahko videli tudi pri nas in sicer na cvetno nedeljo ob pol 8. uri zvečer v prostorih g. Lesjak Alojzije (Društveni dom). Posebno primerna je ta igra ravno na cvetno nedeljo. Zato naj se predstave udeležijo vsakdo, ki količkaj more, drugače mu bo žal. Vstopnina 5 in 2 Din.

Zadnji znani krst Turčina iz dobe turških nasilstev v Sloveniji.

Da so se povodom turških vpadov čisto turški udeleženci pri nas zgubili ali morali radi ran zaostati, ter da je marsikateri to priložnost izrabil in pobegniti, je naravno. Ti so se pa pozneje udomačili in čisto dali končno tudi krstiti. V krstnih knjigah so take slučaje zabeležili navadno z dodatkom: »natus in Saracenis«, t. j. rojen v mohamedanskih krajinah. Zgodovinsko znamenit krst sedemletnega Turčina

Potrebščine za Veliko noč

križi, sv. podobe, papir za rože, razglednice vseh vrst dobite najugodnejše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg 4.

se je pa izvršil pri nas tik pred popolno onemoglostjo turške vladavine dne 8. junija leta 1687 v župniji Sv. Miklavža v Slov. gor. V krstni knjigi beremo, da je bil takrat krščen na ime Franc Karol deček, katerega oče je bil poveljnik Budapešte, Ibrahim paša, in mati Dinoe-Dinoc v Budapešti.

Predzgodovina tega krsta je očitvidno ta, da si tudi najbrž ni nikjer zabeležena. Od leta 1541 do 1686 so gospodarili turški paše na Ogrskem. Da so ti bili vselej kruti in pohotni napram našim ženam in hčerkam, je dovolj znano. Mati tega fantka je bila plemkinja in morebiti krasotica. Paša si jo je zaželel, jo dal privedi k sebi ter jo prisilil, da se mu uda. To se je moralo zgoditi leta 1679. Dne 8. septembra 1686 je pa izgnal vojvoda Karol Lotrinški turško posadko za vselej iz Budapešte. Takoj ko je bilo mesto oteto turških nasilnežev, je mati tega malega Turčina, katera je bila katoličanka, skrbela za to, da se fant čim prej krsti. Kaj jo je pa napotilo k temu obredu ravno k Sv. Miklavžu, sicer ni znano, pa lahko uganemo. Imela je najbrž gorice v znamenitem jeruzalemskem okolišju, kateri spada pod omenjeno župnijo, ali je pa bila celo posestnica cerkvice in velikega gosposkega doma na Jeruzalemskem vrhu, kjer je raslo ono izborno vino, katero so Madžari zelo častili in mu dodali ime: štajerski »tokajec«. — Krstil je tega nezakonskega otroka takratni župnik Miha Žagar (Sager). Boter je bil Ivan baron Mauerburg, botra Ana Foesian pl. Zasavec, torej tudi plemiča. — Ž.

veka. V družinah, tudi v meščanskih, so otroci vikali starše, le samo hči je lahko tikala mater, in zakonec viteškega stanu so se istotako vikali med seboj. Starši so otroke tikali, a pozneje se je razpela navada, da so jih začeli vikati, če so dosegli kakšno višjo stopnjo, nego je bila stopnja staršev. V 18. stoletju se je vikanje, ki si je osvojilo že vse meščanstvo, razdelo najodličnejšim krogom še premalo spoštljivo in so vsaj v nemških deželah začeli uporabljati v nagovoru obliko »ona« — »ona«, ki je dosegla največji razmah v dobi Friderika Velikega. Nadaljnja stopnja razvoja je vo-

pa jo je sporočil svojemu jetniku. Colnar je bujil z očmi, stisnil pesti in zaškripal:

»Mazač? — Meščan? — In ne kmet? — O, ako bi ga vendar nikoli ne bil poslal v gimnazijo!« Nato pa je hitro postal zopet brezčuten, oči so zopet začele gledati brezizrazno. Prav na tistem se je zasmejal: »Kaj pa me briga to? Ali nisem mrtev?«

Vsega tega stari učitelj ni hotel povedati doma.

Če je v stiski kmet — narod propade.

Komu je šlo to v glavo? Vse kar raste in poganja na trdem deblu in tako razrastlem vejevju človeštva, vsrkava sokove in moči iz prebogatega, preskrivnostnega naročja zemlje. In korenina v zemlji je kmetija, vse drugo stoji ali visi v zraku. Vse uspeva, če je zdrava korenina, vse vene in se suši, če odmira korenina.

Stiska je prihajala hujša in hujša.

»Da, da,« je rekel neki kmet, »ljubi Bog je lahko najboljši človek; kaj pa je kmetija, nè vé.

Če da premalo rasti, nimamo kaj nesti v prodaj, če pa naredi, da zraste preveč, izgubi vse svojo ceno.« Na te besede je nekdo iz mesta posmehljivo pristavil, da kmet ni nikoli zadovoljen. Ne-koč da je bil šel mimo njive, kjer so ravno kopali krompir. Videl je prekrasen krompir, same zdrave, debele gomolje! Tedaj mu je rekel neki kmet: Da, da, debel je že, debel in zdrav; toda drobnega sedaj nimamo nič za svinje! Rad bi videl tistega Boga, je rekel meščan, ki bi vse tako uredil, da bi bilo kmetu po volji!

Tako so se pričkali sem in tja. —

Graščak je moral pred sodnijo. Bil je obtožen, da hujška kmete, naj nikar ne plačujejo davkov. Čez tisoč kmetov je bilo namreč pridrlo v mesto in hrumelo pred davkarjo. Nasilni niso bili, toda državno pravdnštvo je obtožilo graščaka.

Na koncu dolgega razpravljanja je bil graščak vprašan, če ima še kaj pripomniti. Obtoženi je stal pred sodniki visoko vzravnan in je trdo rekel:

»Če naj bom že obsojen, prosim ne na de-